

Metody sociálního výzkumu

Kombinované studium

2007-8

Sylabus kurzu:

A: Smysl sociálního výzkumu

Způsoby poznávání sociální reality, specifikum vědeckého přístupu, úloha objektivity a nezájatosti badatele. Deskripce a explanace, problém komplikovanosti sociální reality

B: Výzkum jako proces

Identifikace problémové oblasti, formulace výzkumné otázky a hypotéz, projekt výzkumu, sestavení výzkumných nástrojů, fáze předvýzkumu, práce v poli, kontrola dat, vyhodnocení, interpretace. (Disman 120-123) (Zich 15-20)

C: Základní přehled o technikách sběru dat v kvantitativním výzkumu

pozorování, výzkum dokumentů, dotazníkové šetření, rozhovory (Disman 123-137, 164-177)

D: Zásady konstrukce standardizovaného rozhovoru a dotazníku

Typy otázek, zásady konstrukce otázek, formální úprava, typické chyby (Disman 140-164)

E: Nalezení výzkumného souboru

Význam výběru, typy výběru, specifikum náhodných výběrů a možnosti jejich realizace (Disman 92-119)

F: Způsob vyhodnocení kvantitativních dat

Absolutní a relativní četnosti, procenta, střední hodnoty a míry variability. Hledání souvislostí mezi proměnnými. (Zich 76-89) (Disman 180-215)

G: Interpretace statistických dat

Čtení tabulek, indexů, koeficientů, rizika zkreslení, odpověď na hypotézy a otevření dalších otázek

Literatura:

Disman, M.: Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha 1993

Zich, F.: Úvod do sociologického výzkumu. Express, Praha 2004

Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dat. Analýza a metanalýza dat. Portál, Praha 2004

Požadavky ke klasifikovanému zápočtu:

Zpracovat projekt výzkumu na vybrané téma a dotazník k projektu. Termín: 9.10.

Kompetence:

přehled o základních variantách výzkumů

položit výzkumnou otázku

sestavení dotazníku

distribuce dotazníku

jednoduché vyhodnocení – popisná statistika

interpretace tabulkového materiálu a zveřejňovaných výsledků výzkumu.

Požadavky kvality kladené na výzkum:

Nezaujatost

Objektivita

Kontrolovatelnost

Exaktnost

Základní rozdělení výzkumu

Deskriptivní (popisný)

- popis určitého jevu
- odpověď na otázku „jak“

Explanační (vysvětlující)

- zjištění příčin určitého jevu
- odpověď na otázky „proč“

Výzkum jako proces

Mám dané téma (obvykle široké a poněkud vágní)

Konkretizační fáze (je potřeba zkoumání zúžit)

Volba způsobu zkoumání (dotazník, pozorování, rozhovory)

Tvorba potřebných podkladů (dotazník, podklady k rozhovoru, ...)

Sběr dat

Vyhodnocení a interpretace

Co má obsahovat projekt výzkumu:

- 1. informace o názvu projektu a řešitelích**
- 2. význam a smysl výzkumu (proč se bude realizovat)**
- 3. teoretické poznatky, které předcházejí výzkumu, z čeho výzkum čerpá**
 - explicitní teorie
 - vznik problémové situace a úvahy o ní
- 4. výzkumné otázky a hypotézy**
- 5. realizace výzkumu**
 - jaký typ sběru informací
 - kde (u koho informace sbírat)
 - kdo bude informace sbírat, co k tomu potřebuje
 - jak se bude vybírat a shánět výzkumný vzorek osob, jak bude velký
 - jaká ochrana osobních údajů
- 6. harmonogram výzkumu**
 - sestavení nástrojů a jejich otestování
 - výcvik tazatelů
 - sběr dat
 - nahrávání a analýza dat
 - interpretace, psaní závěrečné zprávy
- 7. výzkumný tým, popř. jeho zkušenosti**
- 8. rozpočet projektu**
 - práce výzkumníka, náklady na dotazníky, software, cestovné, práce tazatelů, literatura

Projekt předvolebního výzkumu

Okruhy výzkumu:

- celková spokojenost lidí s politickou situací
- aktuální témata, co má pro lidi zásadní význam.
- spontánní znalost XY a jejích představitelů, znalost značky XY
- voličské chování jednotlivých demografických skupin a jeho důvody
- zájem o akce konané v místě bydliště (akce z marketingového plánu)
- „parametry“ strany, kterou by lidé volili – umístění v politickém spektru, „apolitičnost“, význam předpokládané kompetence, význam zprofanovanosti

Provedení výzkumu:

Výzkum bude realizován jako dotazníkové šetření.

Vzhledem k rozsáhlosti zkoumaných témat by telefonické dotazování způsobilo značné zkreslení informace, proto volím osobní dotazování za pomoci vyškolených tazatelů. Před vlastní realizační fází bude proveden předvýzkum (n=20-30), s jehož pomocí bude sestaven a doladěn dotazník.

Výběr respondentů bude proveden pomocí pseudonáhodného výběru (n=400), který kombinuje prvky náhodného a kvótního výběru.

- V 1. kroku budou náhodně vybrány ulice z XXX
- V 2. kroku budou tazatelům tyto ulice přiděleny a oni v nich provedou kvótní výběr podle předem stanovených kvót. (pohlaví, věk, vzdělání)

Pro zvýšení návratnosti bude respondentům slíbeno zařazení do slosování o věčné ceny.

Tazatelé

Bude pronajata tazatelská síť agentury AAA, tazatelé obdrží manuály k dotazování vypracované v součinnosti s agenturou a budou přezkoušeni ze základních pravidel dotazování a výběru respondentů.

Předpokládaná délka trvání výzkumu:

Vyškolení tazatelů, předvýzkum	2 –3 týdny
Sběr dat	3 týdny
Zpracování dat	2 týdny
Celková doba	7-8 týdnů